

ESG

- OG HVAD KAN DEN GØRE FOR DIG

INDHOLD

1.	ESG OG HVAD KAN DEN GØRE FOR DIG	S.3
2.	E - MILJØ	S.7
3.	S - SOCIALE FORHOLD	S.9
4.	G - VIRKSOMHEDSLEDELSE	S.11

ESG OG HVAD KAN DEN GØRE FOR DIG

Interessen for bæredygtige investeringer har været stigende de seneste år, også i landbruget.

En ESG-ledelsesrapport er en 360 graders beskrivelse af din virksomhed, set med bæredygtighedsbriller.

Det drejer sig ikke kun om klima og biodiversitet, men også om økonomi og fx dit forhold til dine naboer. Der afdækkes risiko og potentialer, for E, S og G, i den enkelte virksomhed.

ESG-ledelsesrapportering er opstået som et krav fra EU, der bliver indfaset for de største virksomheder i 2024.

Her vil kun de største landbrugsvirksomheder blive omfattet direkte af EU-kravet.

De øvrige landbrugsvirksomheder vil møde ESG-krav i andre sammenhænge, da de er en del af værdikæden, som vil have behov for at alle mindre landbrug leverer ind i denne dagsorden, i retning af en grøn og bæredygtig fremtid.

“En bæredygtig udvikling er en udvikling, som opfylder de nuværende behov, uden at bringe fremtidige generationers muligheder for at opfylde deres behov i fare.”

- Brundtlandrapporten fra 1987

- Miljø
- Klima
- Biodiversitet

- Dyrevelfærd
- Medarbejdere
- Social ansvarlighed

- Ledelse
- Økonomi
- Governance

HVAD BRINGER FREMTIDEN?

Vi ser ind i en række reduktionskrav for landbruget. Da landbruget har en stor aktie i rigtig mange af de bæredygtigheds problemstillinger, vi står overfor, heldigvis har landbruget også en større aktie i løsningen på alle disse problemer.

Vi har alle et ansvar for at bidrage til kommunikationen af, hvordan vi kommer sikkert videre. Vi bliver nødt til at kommunikere til omverdenen, hvordan vi vil tilpasse landbruget og derigennem sikre "license to produce".

Selv om du ikke direkte har mødt krav til ESG endnu, så mener vi, at det er en rigtig god idé, at du kommer i gang med at øve dig på den fremtid, der tegner sig mere og mere tydeligt i horisonten.

POSITIVE TING VED ESG

Det vigtigste er, at få dannet et overblik over din virksomhed, fx:

- Hvor kommer klimaudledningen fra?
- Hvordan kan jeg gøre en forskel for biodiversiteten?
- Arbejdskraft sikring og fastholdelse
- Skal ledelse af virksomheden have mere fokus?
- Overholder jeg alle love og regler?
- Hvordan påvirker min bedrift lokalmiljøet?

ESG ER NOGET DU ALLEREDE HAR GANG I

ESG-ledelsesrapporten står på skuldrene af en lang række andre ting, som du allerede har været i gang med. Det kunne være en strategi for virksomheden, et klimaregnskab fra ESGreenTool.dk eller Arlas klimatjek, miljøgodkendelse, gødningsregnskab, dyresundhedsstatistikker, markplaner, budgetter og alt mulig andet.

ESG-ledelsesrapporten er altså paraplyen, der samler det hele i én beskrivelse.

ESG BANER VEJEN I DIT LANDBRUG

ESG kan godt være udfordrende at arbejde med, men det sikrer stabilt afregningsgrundlag.

ESG kan give ro på bagsmækken, sikre et stabilt afregningsgrundlag, styrke positionen overfor långivere, samt give en række besparelser.

ESG-ledelsesrapporten giver anledning til at kigge på alternative forretningsområder, besparelser og muligheder for at tilpasse bedriften til fremtiden.

En ESG-ledelsesrapport kan hjælpe dig til at kommunikere virksomhedens strategi indenfor bæredygtighed.

Gennem en ESG-ledelsesrapport skabes der overblik i forhold til risiko og muligheder i nutidens og fremtidens lovkrav og bæredygtighed på bedriftsniveau. Du kan vinde ved at forholde dig til udfordringerne og mulighederne.

Med et klimaregnskab kan du komme på forkant af en CO₂ afgift.

Vi ser mange positive effekter som styrker virksomheden og smitter positivt af på bundlinjen i en fremtid, hvor natur og biodiversitet får langt større fokus, end i dag.

EU har vedtaget, at **30%** af arealet skal udlægges med naturen som hovedformål, herunder **10%** strengt beskyttet natur, hvor biodiversitet skal være det eneste formål.

Med fx et naturtjek kan du få overblik over, hvad du kan gøre for biodiversiteten.

Har du tænkt over, hvordan du griber roret og kommer bedst muligt ud på den anden side? Med en ESG-ledelsesrapport har du mulighed for at navigere mere sikkert gennem fremtidens udfordringer.

EN ESG-LEDELSESREPPORT HØJNER VÆRDIEN AF DIN BEDRIFT

At udarbejde en ESG-ledelsesrapport sikrer et billede af udfordring og potentiale i den enkelte virksomhed. Du kan sikre potentialet og den fortsatte bæredygtige udvikling af din virksomhed med en ESG-ledelsesrapport.

Det er ikke kun realkredit- og pengeinstitutterne, der stiller krav til bæredygtighed.

Aftagererhvervet har også fokus på bæredygtighed. Der stilles for eksempel krav til klimaregnskab hos både Arla og Danish Crown.

Det går mod, at afregningen bliver højere for de bæredygtige produkter i fremtiden, sammenholdt med de der ikke er bæredygtige. Staten og EU vil også stille en lang række krav.

Der bliver formentlig gode penge i allerede nu at tune virksomheden ind på en mere bæredygtig retning.

I forhold til at tiltrække nye medarbejdere er ESG et værktøj, som i større og større grad får fokus; især blandt de yngre generationer.

Der kan både være kortsigtede besparelser ved at optimere produktionen og langsigtede indtjeningsmuligheder ved at tilpasse din virksomhed i en mere bæredygtig retning.

ESG ER EN FORRETNINGSMULIGHED

Hvis man som virksomhed ikke inddrager ESG i de strategiske overvejelser, vil der være en risiko for både omdømme og finansielle resultater.

Til en start handler det bare om at sætte ord på det, man allerede gør. Ikke kun for banken, men også som en god fortælling om ens egen ejendom. Det er mere et stykke praktisk arbejde end noget meget teoretisk. Derfra giver det mulighed for tilpasning til fremtiden.

– Anna Worm, teamleder Natur

MILJØ

MILJØ ESG

KLIMA

- Emissioner fra bedriften (CO₂-eq)
- Emissioner pr. produkt (CO₂-eq)
- Maksimering af selvforsyning
- Minimering af metanudledning fra køer via. foder ændringer
- Forureningsforebyggelse og kontrol
- Minimering af maskinindkøb via deleøkonomi
- Forsuring af gylle til græsmarker
- Udskiftning til LED-lys
- Minimering af foderspild

BIODIVERSITET

- NaturTjek
- Græsning af naturarealer
- Tiltag mod jordpakning
- Afklip fra læhegn skubbes ind i læhegn
- Beskyttelse og genopretning af biodiversitet og økosystemer

VAND- OG LUFTKVALITET

- Ammoniakfordampning fra stalden
- Ammoniakfordampning fra marken
- Fosforoverskud
- Belastningstal
- Planteværn
- Vandrelaterede økosystemers robusthed
- Reducere tabet af kvælstof og fosfor
- Bæredygtig udnyttelse og beskyttelse af vand og marine ressourcer
- Faste kørespor på græsmarker
- Kalkning foregår efter GPS jordprøver
- Opsamling af regnvand fra ensilageplads
- Affaldssortering
- Mindskning af lugtgener

SOCIALE FORHOLD

SOCIALE FORHOLD

ESG

DYREVELFÆRD

- Hvad gør du udover at overholde loven?
- Dødeligheds %
- Antibiotika forbrug
- Hjerteordning
- Fremtidige krav til lov om hold af dyr

ARBEJDSFORHOLD

- Kontrakter og pensionsforhold
- Arbejdssikkerhed - APV
- Omklædningsforhold
- MUS
- Medarbejderinddragelse
- Kommunikation af driftsresultater
- Sociale arrangementer
- Inkluderende politik

SOCIAL ANSVARLIGHED

- Ansvarlighed i forhold til lokalmiljø:
  - Skoler
  - Åben stald og andre offentlige arrangementer
  - Gylleudbringning
  - Snerydning
  - Sponsorstøtte
  - Spor i landskabet
- Dem der står uden for arbejdsmarkedet:
  - Elever
  - Skoledrenge
  - Flygtninge
  - Flexjob

VIRKSOMHEDS- LEDELSE

VIRKSOMHEDSLEDELSE

ESG

LEDELSE

- Budget – Hav styr på din udvikling
- Strategi – Hvor går din rejse hen
- Uddannelse – Medarbejder og ledelse
- ERFA – Deltager ledelsen eller de ansatte?
- Sparring
- Er jeg ledelses- eller produktionsorienteret?

GOVERNANCE – ORDENTLIGHED

- Overholdes gældende lovgivning?
- Er der styr på hvem gør hvad?
- Risikoafdækning – indkøb eller salg - forsættelse af drift
- Testamente – Fremtidsfuldmagt m.v.

ØKONOMI

- Fremstillingspris
- Soliditet
- Likviditet – likviditetsdannelse
- Plan for økonomisk udvikling
- Produktionens fremtidsudsigter – Udvikling eller afvikling
- Er økonomien på sporet af strategien

Uden økonomi er der ingen bæredygtighed, men vi skal have miljø og social ansvarlighed med, for ellers mister **licens to produce**.

Fremtiden kræver, at vi forholder os til vores produktionsaftryk på omgivelserne.

HVORDAN KAN VI HJÆLPE DIG?

Fjordland er en af Danmarks største landboforeninger og rådgivningsvirksomheder.

Vi er førende med fagspecifik og højt specialiseret rådgivning til dig som er professionel landmand.

- Økonomi, revision & skat
- Jura
- Ejendomshandel
- Virksomhedsrådgivning
- Miljø, ESG og naturrådgivning
- Kvægrådgivning
- Svinerådgivning
- Planteavlslrådgivning
- Bygningsrådgivning

Vi har rigtig mange kompetencer samlet, så behøver du kun kontakten ét sted for at få den rigtige hjælp.

Vores eksperter er nemlig vant til at trække på hinandens viden og dækker tilsammen de allerfleste af vores kunders behov for specialviden.

Hos os får du hjælp og rådgivning, der er nede på jorden og i øjenhøjde.

Størrelsen på din virksomhed er ikke afgørende for os – vi yder eksperthjælp til alle.

KONTAKT OS HER

Anna Worm
Teamleder Natur

[96185797](tel:96185797)
awo@fjordland.dk

Jens Tange Møllmann
Virksomhedsrådgiver

[96153562](tel:96153562)
jtm@fjordland.dk